

BELGISCHE SENAAAT**—**
BUITENGEWONE ZITTING 1988
—**—**
24 MAART 1988
—**Voorstel van wet houdende de beveiliging van de situatie van de feitelijk gescheiden echtgeno(o)t(e) wat de verplichte ziekte- en invaliditeitsverzekering betreft**(Ingediend door de heer Vannieuwenhuyze c.s.)
—**TOELICHTING**
—

Dit voorstel beoogt de beveiliging van de situatie van de feitelijk gescheiden echtgeno(o)t(e) zonder beroep, wat de verplichte ziekte- en invaliditeitsverzekering betreft, te verbeteren.

Een werknemer verlaat zijn echtgeno(o)t(e) zonder beroep; de kinderen blijven bij de verlaten echtgeno(o)t(e). De werknemer verzuimt opzettelijk zijn (haar) bijdragebon voor de ziekte- en invaliditeitsverzekering bij het ziekenfonds in te dienen, met tot gevolg dat hijzelf (zijzelf), noch zijn (haar) echtgeno(o)t(e), noch de kinderen nog verder verzekerd zijn tegen ziekte en invaliditeit.

Voor dit en andere probleemgevallen wordt op dit ogenblik een gedeeltelijke oplossing geboden door het koninklijk besluit van 28 juni 1969 tot verruiming van de werkingssfeer van de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging tot de nog niet beschermde personen, gewijzigd bij koninklijk besluit van 4 april 1985. Hierdoor is het mogelijk dat de feitelijk gescheiden echtgenoot of echtgenote en de kinderen die onder zijn of haar materiële hoede staan

SENAT DE BELGIQUE**—**
SESSION EXTRAORDINAIRE DE 1988
—**—**
24 MARS 1988
—**Proposition de loi relative à la protection de l'époux séparé de fait, en ce qui concerne l'assurance obligatoire contre la maladie et l'invalidité**(Déposée par M. Vannieuwenhuyze et consorts)
—**DEVELOPPEMENTS**
—

La présente proposition de loi vise à améliorer la protection de l'époux séparé de fait et n'exerçant aucune profession, en ce qui concerne l'assurance obligatoire contre la maladie et l'invalidité.

Un travailleur quitte son conjoint qui n'exerce aucune profession; le conjoint abandonné conserve la garde des enfants. Le travailleur néglige intentionnellement de remettre à sa mutualité son bon de cotisation à l'assurance maladie-invalidité, si bien que ni lui-même, ni son conjoint, ni les enfants ne sont plus assurés contre la maladie et l'invalidité.

L'arrêté royal du 28 juin 1969 étendant le champ d'application de l'assurance soins de santé obligatoire aux personnes non encore protégées, modifié par l'arrêté royal du 4 avril 1985, offre à l'heure actuelle une solution partielle à ce problème ainsi qu'à d'autres. Il permet au conjoint séparé de fait et aux enfants placés sous sa garde matérielle de se faire inscrire comme personnes non encore protégées. Ils sont alors dispensés de l'accomplissement

zich kunnen laten inschrijven als nog niet beschermd persoon. Daarbij zijn zij vrijgesteld van wachttijd wanneer zij voorheen gedurende zes maanden de hoedanigheid van rechthebbende hadden en er geen onderbreking is geweest van meer dan één maand tussen de dag dat het recht op geneeskundige verstrekingen uit hoofde van die hoedanigheid ophield en de dag van de aansluiting bij een ziekenfonds of van inschrijving bij een gewestelijke dienst, als nog niet beschermd persoon.

De door het koninklijk besluit van 4 april 1985 geboden oplossing is echter ontoereikend, onder andere ook voor het hierboven geschetste probleemgeval, en dit om twee redenen.

Vooreerst zijn nog niet beschermde personen, en dus ook gelijkgestelden in toepassing van het koninklijk besluit van 4 april 1985, bijdrageplichtig, te weten : 2 610 fr. per maand indien het bruto belastbaar inkomen hoger is dan 356 113 fr. en 1 631 fr. per maand indien het bruto belastbaar inkomen lager is dan 356 113 fr. (vermeerderd met 65 926 fr. per persoon ten laste); trekkers van het bestaansminimum zijn vrijgesteld van bijdragebetaling. De inschrijving als nog niet beschermd persoon, in toepassing van het koninklijk besluit van 4 april 1985, legt dus een zware, en in veel gevallen té zware last op de feitelijk gescheiden echtgeno(o)t(e) wiens(wier) vrouw(man), al dan niet opzettelijk, nalaat zich in orde te stellen met het ziekenfonds. Voornoemd koninklijk besluit biedt met andere woorden wel een juridische oplossing; op het sociale vlak laat het te wensen over : de (zware) financiële lasten verbonden aan de inschrijving als nog niet beschermd persoon komen immers ten laste van de verlaten feitelijk gescheiden echtgeno(o)t(e), daar waar, juist omwille van de feitelijke scheiding, zijn (haar) financiële situatie reeds zeer moeilijk is.

Een tweede reden waarom tegen de oplossing geboden door het koninklijk besluit van 4 april 1985 bezwaren kunnen aangevoerd worden, is van juridische aard. De inschrijving als nog niet beschermd persoon door een feitelijk gescheiden echtgeno(o)t(e) impliceert dat er tweemaal bijdragen betaald worden. De echtgeno(o)t(e) die nalaat zich in orde te stellen met het ziekenfonds door het niet-inleveren van de bijdragebonnen heeft reeds bijdrage betaald; en de echtgeno(o)t(e) die zich laat inschrijven als nog niet beschermd persoon om zich in orde te stellen met het ziekenfonds, betaalt eveneens bijdrage. In rechte moet éénmaal bijdragebetaling voldoende zijn.

De ontoereikendheid van de huidige regeling blijkt ook uit de parlementaire vragen van de heer Claeys van 15 maart 1985 (*Vragen en Antwoorden*, Senaat, nr. 38, 2 juli 1985, vraag nr. 83) en van de heer Deleeck (*Vragen en Antwoorden*, Senaat, nr. 38, 30 juni 1987, vraag nr. 139, alsmede nr. 2, 20 oktober 1987, vraag nr. 246).

du stage s'ils ont eu précédemment pendant six mois la qualité de bénéficiaire et s'il n'y a pas eu d'interruption de plus d'un mois entre le jour où le droit aux prestations de santé résultant de cette qualité a cessé et le jour de l'affiliation à une mutualité ou de l'inscription à un office régional en tant que personne non encore protégée.

Toutefois, la solution qu'apporte l'arrêté royal du 4 avril 1985 est insuffisante, notamment dans le cas visé ci-dessus, et ce pour deux raisons.

Premièrement, les personnes non encore protégées, et les personnes y assimilées en application de l'arrêté royal du 4 avril 1985, sont redevables d'une cotisation de 2 610 fr. par mois si leur revenu imposable brut est supérieur à 356 113 fr. et de 1 631 fr. par mois s'il est inférieur à ce montant (celui-ci est augmenté de 65 926 fr. par personne à charge); les bénéficiaires du minimum de moyens d'existence sont dispensés du paiement de la cotisation. L'inscription en tant que personne non encore protégée, en application de l'arrêté royal du 4 avril 1985, impose donc une charge lourde, et souvent trop lourde, au conjoint séparé de fait dont le mari ou la femme néglige, intentionnellement ou non, de se mettre en règle avec sa mutualité. En d'autres termes, si l'arrêté royal susvisé apporte bel et bien une solution juridique, il laisse à désirer sur le plan social puisque les (lourdes) charges financières inhérentes à l'inscription en qualité de personne non encore protégée incombent au conjoint abandonné séparé de fait, alors que sa situation financière est déjà précaire, en raison précisément de la séparation de fait.

La seconde raison pour laquelle des objections peuvent être formulées contre la solution qu'apporte l'arrêté royal du 4 avril 1985 est de nature juridique. L'inscription en qualité de personne non encore protégée d'un conjoint séparé de fait implique le paiement de deux cotisations. Le conjoint qui néglige de se mettre en règle avec sa mutualité en ne remettant pas les bons de cotisation a déjà payé une cotisation et le conjoint qui, pour se mettre en règle avec la mutualité, se fait inscrire comme personne non encore protégée, en paie également une. En droit, le paiement d'une seule cotisation doit suffire.

Les insuffisances de la réglementation actuelle sont également mises en relief par les questions parlementaires de M. Claeys du 15 mars 1985 (*Questions et Réponses*, Sénat, n° 38, 2 juillet 1985, question n° 83) et de M. Deleeck (*Questions et Réponses*, Sénat, n° 38, 30 juin 1987, question n° 139, et n° 2, 20 octobre 1987, question n° 246).

Ten einde de beveiliging van de situatie van de feitelijk gescheiden echtgeno(o)t(e) wat de verplichte ziekte- en invaliditeitsverzekering betreft te verbeteren en aan de hiervoor geschetste onvolkomenheden te verhelpen, stellen wij voor om in hoofde van de werknemer de verplichting in te stellen de bijdragebonnen, afgeleverd door de werkgever en bestemd voor het ziekenfonds, in te leveren bij het ziekenfonds, of in voorkomend geval, bij de gewestelijke dienst. De Koning kan bepalen onder welke voorwaarden zulks moet gebeuren. Wij denken hier bijvoorbeeld aan het instellen van de mogelijkheid beroep te doen op de rechtbank voor de uitvoering van deze plicht; of aan het instellen van de mogelijkheid de bijdragebon door de werkgever rechtstreeks aan het ziekenfonds te laten zenden of aan het instellen van de mogelijkheid de werkgever te verplichten om, op eenvoudig verzoek van het ziekenfonds of van de verlaten feitelijk gescheiden echtgeno(o)t(e), een duplicaat van de bijdragebon te zenden aan het ziekenfonds.

Voorts stellen wij voor om in hoofde van de ziekenfondsen de verplichting in te stellen om, in geval een werknemer van ziekenfonds verandert, de echtgeno(o)t(e) hiervan op de hoogte te stellen en om in geval van feitelijke scheiding het lidmaatschap van de feitelijk gescheiden echtgeno(o)t(e) ambtshalve in orde te brengen.

Deze oplossing sluit trouwens aan bij het algemeen beginsel dat in het voorontwerp van Wetboek van de Koninklijke Commissie belast met de codificering, de harmonisering en de vereenvoudiging van de wetgeving betreffende de sociale zekerheid (Senaat, stuk 953, 29 augustus 1985), als volgt verwoord werd : « Artikel 76 : De sociale prestaties worden toegekend hetzij op aanvraag van de gerechtigde, hetzij ambtshalve, door toeden van de bevoegde instellingen, besturen of diensten. Deze sociale prestaties kunnen niet geweigerd worden omdat een ander persoon dan de gerechtigde de verplichtingen opgelegd door of krachtens dit Wetboek niet nakomt. »

R. VANNIEUWENHUYZE.

*
**

VOORSTEL VAN WET

ARTIKEL 1

De werknemer is verplicht zijn bijdragebon voor de verplichte ziekte- en invaliditeitsverzekering, afgeleverd door zijn werkgever en bestemd voor het ziekenfonds, bij het ziekenfonds in te leveren.

Pour améliorer la protection de l'époux séparé de fait en ce qui concerne l'assurance obligatoire contre la maladie et l'invalidité et pour remédier aux insuffisances visées ci-dessus, nous proposons d'instaurer l'obligation, pour le travailleur, de remettre à la mutualité ou, le cas échéant, à l'office régional les bons de cotisation délivrés par l'employeur et destinés à la mutualité. Le Roi peut arrêter les conditions sous lesquelles il doit s'en acquitter. On pourrait prévoir, par exemple, la possibilité de faire appel au tribunal pour l'exécution de cette obligation; ou la possibilité de faire envoyer le bon de cotisation à la mutualité directement par l'employeur, ou encore celle d'obliger l'employeur à envoyer à la mutualité un duplicata du bon de cotisation à la simple demande de celle-ci ou du conjoint abandonné séparé de fait.

Nous proposons, par ailleurs, de prévoir l'obligation pour les mutualités de communiquer tout changement de mutualité par un travailleur à son conjoint et, en cas de séparation de fait, de régler d'office la question de l'affiliation du conjoint séparé de fait.

D'ailleurs, cette solution s'inspire du principe général suivant, défini dans l'avant-projet de Code établi par la Commission royale chargée de la codification, de l'harmonisation et de la simplification de la législation relative à la sécurité sociale (Sénat, document 953, 29 août 1985) : « Article 76 : Les prestations sociales sont octroyées soit à la demande du bénéficiaire soit d'office, à l'intervention des institutions, administrations ou services compétents. Ces prestations sociales ne peuvent être refusées au motif qu'une personne autre que le bénéficiaire ne satisfait pas aux obligations imposées par ou en vertu du présent Code. »

*
**

PROPOSITION DE LOI

ARTICLE 1er

Le travailleur est tenu de remettre à la mutualité le bon de cotisation à l'assurance obligatoire contre la maladie et l'invalidité, qui est délivré par son employeur et destiné à la mutualité.

ART. 2

De ziekenfondsen zijn verplicht om, in geval een werknemer van ziekenfonds verandert, de echtgeno(o)t(e) van deze verandering van lidmaatschap op de hoogte te stellen.

ART. 3

De ziekenfondsen zijn verplicht om, in geval van feitelijke scheiding, het lidmaatschap van de feitelijk gescheiden echtgeno(o)t(e) en van de kinderen die onder zijn (haar) materiële hoede staan ambtshalve in orde te brengen en hun belangen te vrijwaren.

ART. 4

De Koning bepaalt de wijze waarop het bepaalde in de artikelen 1, 2 en 3 uitgevoerd wordt.

R. VANNIEUWENHUYZE.
W. CLAEYS.
Y. OTTENBOURGH.
N. STAELS-DOMPAS.
A. DENEIR.
J. VANROY.

ART. 2

Les mutualités sont tenues, en cas de changement de mutualité par un travailleur, d'aviser le conjoint de ce changement d'affiliation.

ART. 3

Les mutualités sont tenues, en cas de séparation de fait, de régler d'office l'affiliation du conjoint séparé de fait et des enfants placés sous sa garde matérielle, et de préserver leurs intérêts.

ART. 4

Le Roi arrête les modalités d'exécution des dispositions des articles 1er, 2 et 3.